

Dokumentation

STORA LÄSPRISET 2023 BARN 0-12 ÅR

Kajsa Falkner

Sällskapet för
folkundervisningens
befrämjande

LÄRAR-
stiftelsen

Kort om Stora läspriset

Stora läspriset delas ut till pågående projekt som främjar ungas läsförmåga. Priset instiftades 2023 av Lärarstiftelsen och SFUB, Sällskapet för folkundervisningens befrämjande.

Stora läspriset delas ut för arbete som bidrar till att utveckla barn och ungas läsande i förskola, skola eller i samhället generellt. Priset delas ut till en grupp, varav minst en måste vara legitimerad lärare. Prispengarna ska användas för att vidareutveckla och sprida projektet. Stipendiaterna utses av en expertgrupp efter ett nomineringsförfarande. Prisutdelningen äger rum på Bokmässan i Göteborg.

Priset är indelat i olika ålderskategorier och prissumman är 150 000 kronor per kategori. År 2024 delades tre priser ut i kategorierna arbete med barn 0–5 år, 6–11 år och 12–15 år. År 2023 delades två priser ut för arbete med barn 0–12 år och för arbete med unga och vuxna 13–25 år. Varje stipendium dokumenteras av en forskare som följer stipendiaternas arbete under ett år.

Vinnare i kategorin barn 0–12 år var 2023 Josefin Öberg, Trehörningsjöskolan i Örnsköldsvik, och Katarina Henriksson, Fredrika skola i Åsele kommun.

Så här löd motiveringen:

Det stora läspriset för de yngre åldrarna tilldelas lärarna Katarina Henriksson och Josefin Öberg vid Fredrika skola i Åsele kommun respektive Trehörningsjöskolan i Örnsköldsviks kommun.

De tilldelas priset för deras nu pågående mycket rika och kreativa läsfrämjande insatser där glädje, engagemang, nyfikenhet och konstnärlig upplevelse väcks i läsandet. Innehåll i och situationer för läsandet utgör drivkrafter för ett dynamiskt och organiskt framväxande av ämnesövergripande insatser där bland annat biblioteket fyller en viktig roll.

Dessa insatser når också på ett inspirerande och tankeväckande sätt ut i samhället och blir till något utöver det vanliga skolarbetet. De skapar på så sätt en mötesplats över generationsgränser samt sociala grupperingar och nätverk i hela det omgivande samhället. Eleverna både blir och får läsande förebilder.

Vinnarna Josefin Öberg och Katarina Henriksson.
Foto: Magnus Sundberg.

Dokumentation av Stora läspriset 2023 för barn 0–12 år

har gjorts av Kajsa Falkner som är universitetslektor i pedagogik vid Institutionen för pedagogik och didaktik, Stockholms universitet.

Josefin Öberg ger uttryck för att Stora läspriset är en stark bekräftelse på att de är på rätt spår med det läsfrämjande arbetet. Hon och hennes kollega Katarina Henriksson ser fram emot att vidareutveckla verksamheten. De har intentionen att få läsupplevelser att bli ett möte mellan elever och det omgivande samhället.

När Josefin arbetade på Fredrika skola i Åsele kommun klurade hon tillsammans med Katarina på hur deras elever skulle kunna hitta glädjen i att läsa både mer och oftare. Vägen dit var att väcka hela lokalsamhällets lust att läsa. På så sätt skulle de kunna locka med eleverna. Men det viktigaste var nog att locka barnens föräldrar att finna läslust.

Katarina och Josefin fick Stora läspriset i kategorin 0–12 år för arbetet de gjort vid Fredrika skola i Åsele kommun. De båda lärarna har tillsammans involverat arbetsplatser, skola och bibliotek för att utveckla läsandet bland barn och vuxna. De har sökt uppmuntra och inspirera till läsning på olika sätt. De har bland annat ordnat minibibliotek på skolgården, tipsat om böcker på olika platser, bjudit in till babyläsningsträffar. Vidare har de arbetat med läsprojekt över åldersgränserna.

Josefin och Katarina menar att barn har intresse för läsning. Men de måste få tid till det och möjligheter att berätta vad de har läst. Det ger mersmak. I projektet söker lärarna just ge eleverna tiden att läsa och utrymme att berätta om det som de har läst. Pristagarna har intentionen att få läsupplevelser att bli ett möte mellan barnen och det omgivande samhället. De båda lärarna har tillsammans därför sökt involvera arbetsplatser, skola och bibliotek för att utveckla läsandet bland barn och vuxna.

Skoldagen börjar med enskild läsning. Under dagen vävs läsning av skönlitteratur in i olika ämnen. Eleverna behöver läsförebilder, varför Katarina och Josefin till exempel bedriver samarbete mellan förskola och skola i olika läsprojekt.

Pristagarna

Katarina Henriksson är F-6 lärare med inriktning mot språk och kultur. Inom ramen för utbildningen har hon också studerat specialpedagogik, vilket innebär att hon även är legitimerad att undervisa elever med språkstörning. Hon har studerat NO och teknik med inriktning mot F-3 och bild avseende F-6.

Under sin utbildning vikarierade Katarina på Fredrika skola och sedan 2018 arbetar hon där. Hennes uppdrag är att vara ansvarig för skolan då hennes chefer är stationerade i Åsele. Från och med vårterminen 2024 är Katarina ansvarig skolbibliotekarie. Inom ”Läsluft” kommer hon, under nästa år, att handleda kollegor i F-3 som är verksamma i Åsele.

Katarina menar att läskunnighet och läsförståelse är en förutsättning för demokrati. Det är inte möjligt att till fullo delta i samhällslivet om man inte kan läsa och skriva. Utan god läsförståelse är det också svårt att tillgodogöra sig kunskaper i skolans olika ämnen. Genom läsning får man förståelse för hur andra människor lever och verkar.

När eleven läser, menar Katarina, att han/hon tränar sig på koncentration, att vara stilla och att finna sitt inre lugn.

Josefin Öberg är lärare mot tidigare år och har även en förskolläraryt utbildning. Hon har också en filosofiekandidatexamen i etnologi och en masterexamen i samiska kulturstudier. Josefin blev färdig lärare 2008 och arbetade därefter i Ammarnäs och Umeå. Mellan 2015 och 2022 var hon verksam vid Fredrika skola tillsammans med Katarina.

Sin nuvarande tjänst har hon på Trehörningsjöskolan i Örnsköldsviks kommun. Josefin är förstelärare med fokus på elevers läsning. Hon är samordnare för Glesbygds-skolenätverket och är med i Örnsköldsviks kommuns nätverk för läsning och läsfrämjande. Hon är ibland ute och föreläser om läsning. Till exempel föreläste hon och Katarina på symposiet ”Läsfrämjande arbete i förskola, fritidshem och skola” i april 2023.

Josefin har ett växande intresse för läsning i skolan. Hon uppfattar att eleverna läser mindre och mindre hemma. Därför menar hon att det blir ännu viktigare att de läser under skoldagen för att kunna bli fullgoda läsare. Det är viktigt att skapa ett läsvänligt klimat runt eleverna. Ett exempel utgörs av ”Hela Fredrika läser” som Josefin samarbetar kring med Katarina.

Pristagarnas skolor

Fredrika skola i Åsele kommun. Foto: Katarina Henriksson

Fredrika skola är sedan 2013 en kommunal F-6 skola som ligger ungefär sex mil öster om Åsele i riktning mot Umeå. Tidigare hade skolan även högstadium. Skolan är belägen mitt i byn med närhet till naturen. Omgivningarna runt skolan nyttjas i det pedagogiska arbetet. Elever och lärare utforskar närmiljön och får i det stöd av närsamhället. Fyra elever går i skolan och en lärare arbetar där under vårterminen 2024. En elev går i förskoleklass, två elever går årskurs 1 och en elev går i årskurs 2. Elevantalet har under de senaste sex åren varierat mellan fyra och nitton barn.

Skolan har nära samarbete med förskolan och fritidshemmet för att eleverna ska få sådana utmaningar som de behöver och kunna känna sig behövda och uppskattade. Skolan har också ett gott samarbete med föreningsliv och lokala företagare. Eleverna på mellanstadiet får en dag i veckan till Åsele för att ha slöjd, och i sjätte klass även hemkunskap. Eleverna går där tillsammans med sina jämnåriga skolkamrater i Åsele.

Det innebär att barnen från Fredrika skola är väl bekanta med skolan i Åsele när

de börjar i sjunde klass. Åsele och Dorotea rektorsområde har ett kollegialt samarbete inom vilket lärarna på de olika skolorna har möjlighet att träffas. Fredrika skola är också med i ett glesbygdsskolenätverk där pedagoger som arbetar i små skolor i glesbygden utbyter erfarenheter.

Trehörningsjöskolan är en kommunal skola som har årskurserna F–3. Skolan delar byggnad med förskola, bibliotek, idrottshall och församlingshem. På skolan går 16 elever. Åtta elever går i årskurs 1, fyra går i andra klass och fyra barn går i 3:an. Skolan har ett hemklassrum för alla elever. Gruppen delas upp med utgångspunkt från lektionens syfte och de resurser som finns tillgängliga. 1:an har ofta svenska, matematik och engelska för sig medan årskurs 2 och 3 läser dessa ämnen för sig i ett annat klassrum. Ungefär en lektion per vecka deltar fyra- och femåringarna i undervisningen. De äldre barnen läser då för dem och har också ”praktisk matematik” med dem. Läraren tar hjälp av alla barnen i skolan för att få utmaningar i lärandet och för att repetera grundkunskaper.

Josefin talar i termer av en ”olikhetsnormalitet” där olikheter uppfattas som en naturlig variation. Eleverna är också vana vid att det pågår olika aktiviteter i klassrummet och att det ställs olika krav på eleverna beroende på förutsättningar och ålder. På skolan finns också ett rum för fritidshem och förskoleklass. Josefin och hennes kollega arbetar 70 procent vardera på skolan. Josefin är därutöver förstelärare på 10 procent. Josefins kollega arbetar även 30 procent i förskolan. På skolan finns också en tjänst som fritidspedagog.

Flera elever har föräldrar med annat modersmål än svenska. Några barn kommer från Italien. Skolorna i regionen har gemensamma utbildningar och erfarenhetsutbyten. De har också gemensamma sammankomster via länk för trygghetsteam och arbetsplatssamordnare. Skolan är med i samma glesbygdsskolenätverk som Fredrika skola. Trehörningsjöskolan är även med i en rörelsesatsning som RF-SISU (Riksidrottsförbundet och SISU idrottsutbildarna) leder. Biblioteket, som ligger i samma hus som skolan, har öppet en dag i veckan för skola och allmänhet. En dag per vecka har bibliotekarien babybokträff för byns yngsta och förskolans ett- och tvååringar. De deltar också i läsandet av deckare som sker i skolan. Josefin har tillsammans med biblioteket även haft en bokcirkel för vuxna i byn. De läser tillsammans ”En studie i rött” av Sherlock Holmes.

Lärarnas arbete med läsning

Bokväckartåget

När man på Fredrika skola läser böcker delar man ofta med sig av det i sociala medier. Kontot ”vackboken_Fredrika” skapade man på Instagram. Där dokumenteras aktiviteter man gör kring läsandet. Ett första inlägg var en film där eleverna är på Fredrika bibliotek, som även var skolbibliotek, och hör böckerna snarka. Barnen började då väcka liv i dem.

För att få med alla bybor på bokväckartåget har eleverna gjort bokmärken med ”bokväckarfjärilen” och Fredrikas Instagramkonto på. Barnen tog med sig bokmärken hem och visade föräldrarna. De stoppade också bokmärken i alla böcker som lagts ut på olika ställen i Fredrika. Eleverna gjorde också affischer som sattes upp på olika platser i byn.

De elever som är i åldrarna 6 till 9 år har haft läsutmaningen att läsa alla svensk-språkiga böcker på sin läsnivå i ”Barn- och ungdomsbokskatalogen 2021/2022” som ges ut av Statens kulturråd. För att också förskolebarnen skulle få vara med och väcka böcker fick de till exempel pixi-böcker i julklapp. Läsningen har trätt fram som något betydelsefullt i samtliga skolämnen.

Eleverna har bland annat haft bokgympa, som morgon gympa alla morgnar, och utforskat många olika sätt att väcka böcker. Skoldagen har ofta följts av högläsning. En bland högläsning böckerna har varit Anna James bok ”Tilly och bokvandrarna” som är första delen i en serie om den magiska bokhandeln. En annan högläsning bok var Astrid Lindgrens ”Bröderna Lejonhjärta”. Lärarna bjöd in byborna att läsa boken samtidigt som den lästes högt i skolan. De fick läshänvisningar både genom inlägg i byns Facebookgrupp och på Instagramkontot ”vackboken_Fredrika”. På så sätt har hela byn kunnat läsa samma bok tillsammans. För de vuxna återuppväcktes en av barndomens klassiker. Och när de väl hade börjat läsa gick läsandet av bara farten.

Ämnesövergripande arbete

Medan man läste ”Bröderna Lejonhjärta” arbetade eleverna också ämnesövergripande. De skapade olika miljöer ur boken, något som gjordes på slöjd-, bild- och tekniklektionerna. När boken var utläst ordnade man en avslutning där alla som läst boken bjöds in till värdshuset Guldtuppen utanför skolan. I Facebookgruppen ”Allt som händer i Fredrika” gick lärarna ut med en enkätundersökning och frågade vad läsarna tyckte om läsande i bokcirkelform tillsammans med skolans elever. Man frågade också om det fanns intresse för en fortsättning. Alla var positiva. Därför började man tillsammans läsa ”Den hemliga trädgården” av Frances Hodgson Burnett.

Barnen har också läst högt för förskolebarnen. Det har varit mycket uppskattat, speciellt hos de som själva nyligen har lärt sig läsa. I samband med läsning av en väldigt inspirerande bok har eleverna gjort bland annat konstverk och scenerier. För att uppmuntra elevernas läsande delade lärarna på Nobeldagen ut diplom i läsning till sina elever.

Vuxna som läsande förebilder

Det är, som sagt, inte bara barnens läsande man velat främja. Även de vuxna i byn har blivit uppmuntrade till att bli läsande förebilder. Barnen lånade exempelvis hem böcker som de antog att föräldrarna skulle gilla att läsa. Eleverna gjorde avancerade efterforskningar för att finna rätt böcker.

En mamma tyckte om stickning och Harry Potter, vilket fick dottern att välja en Harry Potter-stickbok. Läraren Josefin Öberg som gillar historia och tjocka böcker fick läsa en bok om Karl XII. Hon menar att om man vill få eleverna att läsa är det en bra väg att som vuxen själv läsa, oavsett om man är lärare eller förälder.

En magisk bokvandrarfest

Som avslutning på projektet ”Årets bokväckare” bjöd skolan in till en magisk bokvandrarfest med en rad roliga aktiviteter. Man fick tävla i hoppning bland rumpnissar och vildvittror, skicka brevduvor i Nangijala, mäta sin styrka med starke Adolf och fiska med Pettson.

”Årets bokväckare” ledde till att barnen började läsa böcker som de inte brukar läsa. Det väckte lusten att läsa mer av vissa genrer eller författare. Eleverna har också blivit bättre på att finna nya böcker genom bibliotekets söktjänster. Den gemensamma bokcirkeln bidrog till att bybor i alla åldrar, även de som annars inte har kontakt med skolan, läste tillsammans med skolans elever. Läsning har blivit ett samtalsämne bland många i Fredrika.

Medan projektet fortskred fick Josefin nytt arbete på Trehörningsjöskolan i Örn-sköldsviks kommun. Men samarbetet med Katarina har fortsatt med fokus på det arbete som följer efter att de tillsammans fått Stora läspriset.

Att väcka hela lokalsamhällets läslust

När Josefin arbetade på Fredrika skola i Åsele kommun klurade hon tillsammans med Katarina på hur deras elever skulle kunna hitta glädjen i att läsa både mer och oftare.

Vägen dit var att väcka hela lokalsamhällets lust att läsa. På så sätt skulle de kunna locka med eleverna. Men det viktigaste är nog att locka barnens föräldrar att finna läslust. Det har Josefin gjort genom att på anslagstavlor sätta upp lästips och både Josefin och Katarina har låtit eleverna låna hem böcker till sina föräldrar. Josefin och Katarina menar att de måste klura ut hur de kan få långsiktiga konsekvenser av läsandet. Det handlar om att barnen inte ska sluta läsa längre upp i åldrarna.

Katarina och Josefin har parallellt med instagram-kontot "vackboken_Fredrika" också öppnat Instagramkontot "byaboktok" för att stimulera till läsglädje i glesbygd. Lärarna har satsat på "Hela Trehörningsjö läser" och "Hela Fredrika läser" där tanken har varit att få alla i skolan, såväl barn som personal, och de boende i byarna att läsa och känna läslust.

Det är en satsning för att få barn som vuxna att vilja läsa och njuta av sin läsning. Lärarna menar att det behövs väldigt mycket tid för att få barn att lära sig läsa. Den tiden finns inte i skolan. De framhåller att vi måste komma tillbaka till att det är naturligt att läsa eller lyssna till böcker. Här behöver man få barnens föräldrar att känna läsglädje. Det gör Josefin och Katarina genom att bland annat låta eleverna låna hem böcker till sina föräldrar. Barnen i Trehörningsjöskolan har även varit på skolresa till Fredrika för att träffa eleverna där och kunna utbyta lästips. Eleverna i Fredrika har tillika varit på besök i Trehörningsjöskolan.

För att locka fler att följa med på bokväckartåget gjorde man affischer som sattes upp på olika ställen i Fredrika. Små bibliotek har skapats till exempel i den lokala affären, på en lekplats, i en badhytt på stranden och i en gammal telefonkiosk i byn. Där finns boklådor i vilka barn och vuxna både kan ta och byta böcker. Pristagarna har i sitt läsfrämjande arbete kunnat rekrytera ett flertal läsande förebilder i byn.

Litet bibliotek i telefonkiosken.
Foto: Kajsa Falkner

Bokkassar.
Foto: Kajsa Falkner

Författarbesök

På Fredrika skola har man haft digitalt författarbesök av Martin Widmark. Han har under de senare tjugo åren skrivit cirka 150 böcker, till största delen barn- och ungdomsböcker. Skolan har också köpt in flera titlar av författaren inför hans besök.

Bokserierna "LasseMajas detektivbyrå" och "Nelly Rapp – Monsteragent" är nog de mest populära. Eleverna i Fredrika, som är mycket bekanta med Widmarks litteratur, fick inblick i hans författarskap, hans uppväxt och rötter i bygden kring Fredrika. Med på författarbesöket var även Josefin och hennes elever från Trehörningsjöskolan.

Internationella läskunnighetens dag

Senast på Internationella läskunnighetens dag ordnades Emil-kalas (med fokus på Astrid Lindgrens berättelser) i föreningslokalen där unga som gamla deltog i läsandet.

Många kom utklädda till karaktärer i Emil-böckerna. En utställning med historiska fakta gjordes. Katarina läste Emil. Och flertalet gick tipsrunda.

Bokkassar

Lärarna berättar att de arbetar med bokkassar. De fyller kassarna med böcker som är intressanta för barn i årskurs 1–3 och vuxna. Till kassarna har också hört en gästbok där man som läsare har kunnat skriva vad man tycker om boken som man har läst. Det har tyvärr fungerat mindre bra då det har känts för privat att skriva i gästboken. Kassarna har funnits i skolan och på arbetsplatser i bygden. De vuxna och barnen har samtalat om de böcker de läst. Med hjälp av prispengarna har lärarna kunnat införskaffa böcker i fortbildande syfte för lärare.

Högläsningens betydelse

Katarina har också uppmärksammat högläsningens roll och köpt högläsning böcker till skolan. Hon uppfattar det som bra med högläsning då läraren blir en förebild och eleverna stärker sitt ordförråd. Ett exempel på högläsning bok är ”Jakten på Norrskenet – en juldeckare” av Eva Hildén. Katarina har också köpt böcker av Li Nolin att ha i skolan. Författaren har också besökt Fredrika skola. Några av hennes böcker är ”Nala och rådjuret”, ”Ailo på Kråkbärsfjället” och ”Ailo på rödingfiske”. Författaren läste den sistnämnda för eleverna och de äldre förskolebarnen. Li Nolin hade en tipspromenad. Hon gav barnen varsin bok av de hon själv skrivit. Författaren hade även med sig böcker till skolbiblioteket.

Läsning med deckartema

Spel och annat material har köpts in för att uppmuntra läsning med deckartema. Deckartemat är tacksamt emedan det finns olika genre som också har olika svårighetsgrader. Skolan har också köpt in ”Handbok för superhjältar” till ”Hela Fredrika läser”.

”Handbok för superhjältar” är en spännande och fartfylld serie av böcker. De handlar om en liten flicka som tar saken i egna händer. Hon är ett slags modern Pippi Långstrump. Hon har superkrafter som skildras med spännande illustrationer. Den första boken kom ut år 2017. Ett mål med bokserien var att underlätta livet för de många barn som har det tufft i skolan. En tanke var att ge lärare och barnens föräldrar verktyg att resonera om samarbete, empati och värdegrund. Författare till böckerna är Elias och Agnes Våhlund.

Babybokläsning

Josefin förtäljde om planerna på ett hall-bibliotek inom förskolan som hon höll på att köpa in böcker till. De minsta barnen har också involverats i läsandet genom att skolan har erbjudit ”babybokläsning” på biblioteket, där man läser för de minsta. Att läsa för de yngsta ger en bra utgångspunkt för att de fortsättningsvis ska ha läslust och att vilja vidareutveckla sitt läsande. Eleverna i årskurs 2 och 3 har också läst för förskolans barn en gång i veckan.

Nordiska litteraturveckan

Trehörningsjöskolan och Fredrika skola har även varit engagerade i nordiska litteraturveckan där eleverna mött olika nordiska språk och arbetat med ”Norden i skolan”.

I novembermörkret tänder man samtidigt många ljus i hela Norden och de baltiska länderna. Litteraturveckan samlar barn, unga och vuxna till världens största högläsningsevenemang. Över 2 000 skolor, bibliotek och andra kulturinstitutioner deltar varje år i denna fina tradition. Man kan säga att den läslust, inspiration och gemenskap nordiska litteraturveckan skapar bland barn och vuxna från Estland i öster till Grönland i väster är något unikt.

Den 11 november är den stora högläsningdagen. På morgonen samlas barn och unga och ”kurar gryning” och får en lässtund tillsammans. Fram på kvällen samlas också vuxna för att läsa och gemensamt ”kura skymning”. Det är början på en vecka med högläsning, författarböcker och kulturupplevelser i skolor, bibliotek över hela Norden och Baltikum.

Högläsning i snön.
Foto: Katarina Henriksson

Skolbiblioteket.
Foto: Kajsa Falkner

Studiebesök med betydelse för läsandet

Eleverna har också gjort olika studiebesök som haft betydelse i relation till deras läsande. Josefin och Katarina med sina respektive elever gjorde till exempel studiebesök i Umeå på Universitetsbiblioteket. Där träffade de litteraturvetare med vilka de kunde tala litteratur och byta boktips. Studiebesök gjordes även i Lycksele på Skogs- och same-museet i början av december. Då gick man också på bokhandeln så att barnen kunde botanisera bland böckerna.

Att väcka liv i biblioteket

En gång i veckan har eleverna i Fredrika besökt biblioteket. Biblioteksassistent Britt-Marie Arvidsson har varit engagerad i läsprogrammet, något som Katarina tycker är både roligt och viktigt. Biblioteket har sett att utlåningen av såväl barn- som vuxenböcker har ökat märkbart sedan biblioteket startade. Trots att bokutlåningen har ökat har Fredrikas bibliotek hotats av nedläggning från kommunpolitikerna i Åsele, sex mil bort. Man har försökt emotsätta sig nedläggningen. Katarina hoppades också att det faktum att hon och Josefin vunnit Stora läspriset skulle bidra till att politikerna ändrade sina planer på nedläggning av biblioteket.

Men biblioteket i Fredrika lades ned i januari 2024. Katarina har dock velat väcka liv i biblioteket igen. Hon kontaktade förlag och författare för att kunna bygga upp verksamheten i folkbiblioteket igen. Lokalen fanns kvar och en del böcker. Ett läsförmedlande arbete utan ett fysiskt bibliotek finns inte i tankevärlden menar Katarina. Den stora satsning Fredrika skola gjort på läsning har starkt bidragit till att barnen inte bara velat lyssna till högläsning utan även att läsa på egen hand. Det har bidragit till ett stort behov av ett bibliotek på orten. Skolbiblioteket i Fredrika nyinriggdes i slutet av februari. Nu kan eleverna där åter låna hem böcker varje vecka.

Sammanfattning

Syftet med dokumentationen har varit att få en fördjupad förståelse för den problematik som ligger till grund för projektet samt identifiera utvecklingspotentialer för kommande arbete.

När lärarna Josefin Öberg och Katarina Henriksson arbetade på Fredrika skola i Åsele kommun funderade de tillsammans över hur deras elever skulle kunna hitta glädjen i att läsa både mer och oftare. Vägen dit var att väcka hela lokalsamhällets lust att läsa. På så sätt skulle de kunna locka med eleverna.

Men det viktigaste var nog att locka barnens föräldrar att finna läslust. Josefin och Katarina betonar att barn är intresserade av läsning. I projektet söker lärarna ge eleverna tid att läsa och möjligheter att berätta vad de har läst. Pristagarna har intentionen att få läsupplevelser att bli ett möte mellan barnen och det omgivande samhället. De båda lärarna har tillsammans därför sökt involvera arbetsplatser, skola och bibliotek för att utveckla läsandet bland barn och vuxna.

Lärarna menar att eleverna läser mindre och mindre hemma. Därför betonar de att det blir ännu viktigare att barnen får möjligheter till olika läsaktiviteter under skoldagen för att kunna bli fullgoda läsare. Katarina och Josefin har parallellt med Instagramkontot "vackboken_Fredrika" också öppnat Instagramkontot "byaboktok" för att stimulera till läsglädje i glesbygd.

Lärarna har satsat på "Hela Trehörningsjö läser" och "Hela Fredrika läser" där tanken varit att få alla i skolan, så väl barn som personal, och de boende i byarna att läsa och känna läslust. Det är en satsning för att få barn som vuxna att vilja läsa och njuta av sin läsning. Josefin och Katarina menar att det behövs väldigt mycket tid för att få barn att lära sig läsa. Den tiden finns inte i skolan. De framhåller att vi måste komma tillbaka till att det är naturligt att läsa eller lyssna till böcker. Här behöver man få barnens föräldrar att känna läsglädje. Det gör lärarna genom att bland annat låta eleverna låna hem böcker till sina föräldrar.

"Årets bokväckare" ledde till att barnen började läsa böcker som de inte brukar läsa. Det väckte lusten att läsa mer av vissa genrer eller författare. Eleverna har också blivit bättre på att finna nya böcker genom bibliotekets söktjänster. Den gemensamma bokcirkeln bidrog till att bybor i alla åldrar, även de som annars inte har kontakt med skolan, läste tillsammans med skolans elever. Läsning har blivit ett samtalsämne bland många i Fredrika.

Lärarnas läsutmaning har resulterat i att eleverna läst böcker som de i vanliga fall inte hade valt. Det väckte elevernas lust att läsa mer av en viss författare eller genre. Fredrika skola har gjort läsning till ett samtalsämne i bygden. Katarina och Josefin har, förutom skolan, fått med förskolan, barnens föräldrar och andra boende i byn med på sitt glädjefyllda bokväckartåg. Föräldrarna har fått veckobrev med information och uppmuntran till läsning.

Josefin och Katarina har kollegiala samtal med andra pedagoger så väl inom den egna kommunen som i andra delar av landet. De är båda två också engagerade i ett nätverk som benämns glesbygdsskolenätverket. Projektet har också spridits genom två Instagramkonton "vackboken_Fredrika" och "byaboktok". Reportage har gjorts i lokaltidningen. Projektet har också figurerat lokalt i radio och tv. Facebookgruppen "Allt som händer i Fredrika" har också varit en kanal för att sprida projektet.

Lärarna har i stor utsträckning gjort inköp av böcker till biblioteket när det startades på nytt. De har köpt böcker till sina elever i klassuppsättningar så att barnen

också ska få chansen att få en helt ny och egen bok. Böcker har köpts till bokkassarna som spridits bland barn och vuxna i Fredrika. Man har satsat på olika författarbesök på skolan. Och i samband med läsning av till exempel en viss författare har lärarna gjort olika arrangemang kring läsandet.

Josefin och Katarina menar att de måste finna ut hur de kan få långsiktiga konsekvenser av läsandet. Det handlar om att barnen inte ska sluta läsa längre upp i åldrarna. Barnen har roligt när de läser. De identifierar sig som läsare och de äger sitt läsande.

